

T.B.M.M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 23.3.2026
Sayı : 5950

42497

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Türkiye Cumhuriyeti Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 25.03.2026

Ridvan Uz
İYİ Parti Çanakkale Milletvekili

Uşak ili Merkez ilçesi Bağbaşı Köyü 101 ada 323 parsel ve çevresinde, yaklaşık 9,3 milyon metrekarelik geniş bir alan üzerinde, birden fazla firma tarafından güneş enerji santrali ve enerji depolama tesisi projelerinin planlandığı ve yürütüldüğü anlaşılmaktadır. Bölgeye ilişkin hazırlanan teknik ve sosyo-ekonomik inceleme raporunda, söz konusu sahada 5 farklı firma tarafından işlem tesis edildiği, bu nedenle çevresel, sosyal ve ekonomik etkilerin tekil proje mantığıyla değil, kümülatif etki çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Aynı raporda, aynı ada ve parsel üzerinde ayrı ayrı ÇED süreçleri yürütülmesinin, projelerin toplam etkisini görünmez kılan bir "proje parçalama" riskine işaret ettiği belirtilmektedir.

Bağbaşı Köyü ve çevresi, yalnızca teknik bir yatırım sahası değil; uzun yıllardır bölge halkının üretim, geçim ve yaşam düzeninin merkezinde bulunan kırsal bir alandır. İnceleme raporunda, Karakaya, Üçpınar, Beşkavak, Kepez, Gezberi, Kartal meraları ve Topçu Ağaç mevkiinin proje baskısı altında kaldığı, kadim mera yollarının iş makineleriyle kapatıldığı, aylar boyunca hayvan otlatılan alanların tel çitlerle çevrildiği, bunun sonucunda köylülerin hayvancılık faaliyetlerini sürdüremez hale geldiği, hatta bazı üreticilerin hayvanlarını satmak ve köyü terk etmek zorunda kaldığı ifade edilmektedir. Enerji üretimi adı altında yürütülen süreçlerin, kırsal ekonomiyi ve yerleşik hayatı çökertecek ölçüde sosyal sonuç doğurması, kamu yararı bakımından ayrıca sorgulanması gereken ciddi bir durumdur.

Bölgedeki endişeler yalnızca mera ve hayvancılıkla sınırlı değildir. Raporda, proje sahası içinde veya bitişiğinde Arap İni, Çelteke, İnemek, Kazankaya, Kurudere, Kepez ve Banakaya mağaralarının bulunduğu, buna rağmen bazı ÇED dosyalarında "kültürel varlık yoktur" değerlendirmesi yapıldığı belirtilmektedir. Ayrıca, yaklaşık 500 büyükbaş hayvan kapasitesine sahip, arkeolojik izler barındırdığı ileri sürülen büyük bir mağaranın proje çalışmaları sırasında tahrip edildiği iddiası yer almaktadır. Bu iddialar doğruysa mesele artık yalnızca bir çevre meselesi değil; aynı zamanda kültürel mirasın, yerel hafızanın ve korunması gereken doğal-kültürel varlıkların tahribi anlamına gelmektedir. Bu nedenle ilgili süreçlerde Kültür ve Turizm

Bakanlığı, çevre idaresi ve diğer kamu kurumları arasında yeterli koordinasyon sağlanıp sağlanmadığının açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Öte yandan, teknik ve çevresel riskler de kamu vicdanını rahatsız edecek boyuttadır. Raporda, volkanik andezit kayaçların kazılması sırasında açığa çıkabilecek minerallerin oksidasyon yoluyla Altıntaş Göleti'nin su kalitesini tehdit edebileceği, panel yoğunluğunun bölgede ısı adası etkisi oluşturarak mikro-klimayı değiştirebileceği ve meralarda kuraklığa yol açabileceği ifade edilmektedir. Daha vahimi, yerleşim alanlarına yaklaşık 372 metre mesafede olduğu belirtilen enerji depolama tesisleri bakımından, termal kaçak, yangın ve patlama gibi risklere karşı köy halkını koruyacak bir tahliye simülasyonu ya da kamuoyuna açıklanmış bir acil durum planının bulunmadığı ileri sürülmektedir. Böylesine yakın bir mesafede depolama tesisleri planlanırken, vatandaşın can ve mal güvenliğine ilişkin teknik güvence mekanizmalarının şeffaf biçimde ortaya konulmaması kabul edilemez.

Bölgedeki doğal yaşam da bu projelerden doğrudan etkilenmektedir. İnceleme raporunda, sahada yaşayan yıllık atların yaşam alanlarının ve geçiş koridorlarının tel çitlerle parçalandığı, bunun da habitat bütünlüğünü zedelediği belirtilmektedir. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası doğa koruma yükümlülükleri dikkate alındığında, doğal yaşamın korunmasına ilişkin tedbirlerin kağıt üzerinde bırakılmaması, somut ekolojik koridor planları ve izleme mekanizmalarıyla desteklenmesi gerekir. Aksi halde, enerji yatırımı adına yürütülen uygulamalar geri dönüşü zor bir ekolojik tahribata yol açabilecektir.

Bütün bu nedenlerle; Uşak ili Merkez ilçesi Bağbaşı Köyü 101 ada 323 parsel ve çevresinde yürütülen GES ve enerji depolama projelerine ilişkin izin, planlama, ÇED, mera tahsis amacı değişikliği, tarım dışı kullanım izni, sosyal etki değerlendirmesi, kültürel miras koruması, su varlıklarının güvenliği, doğal yaşamın korunması ve yurttaşların can-mal emniyeti bakımından kamuoyunda oluşan haklı soru işaretlerinin giderilmesi amacıyla, aşağıdaki soruların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı tarafından cevaplandırılması kamu yararı açısından zorunlu hale gelmiştir.

Bu bilgiler ışığında:

SORULAR

1. Uşak ili Merkez ilçesi Bağbaşı Köyü 101 ada 323 parsel ve çevresinde başvuru yapan, izin alan, ÇED süreci tamamlanan veya devam eden tüm GES ve enerji depolama tesisleri projelerinin firma bazında adı, kapasitesi, kapladığı alan ve mevcut idari durumu nedir?
2. Aynı ada ve parselde veya bitişik etki alanında birden fazla firmanın yürüttüğü bu projeler için Bakanlığınız tarafından kümülatif etki değerlendirmesi yapılmış mıdır? Yapıldıysa içeriği nedir, yapılmadıysa gerekçesi nedir?
3. Söz konusu projelerde, toplam çevresel etkinin parçalara bölünerek değerlendirilmesi suretiyle "proje parçalama" niteliği taşıyabilecek bir durum tespit edilmiş midir?
4. Bu projeler için 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında gerekli olan kamu yararı kararı ve tarım dışı kullanım izni alınmış mıdır? Alındıysa hangi tarihlerde ve hangi projeler için alınmıştır?

5. Proje sahası ve çevresinde yer alan mera alanlarının tahsis amacı değiştirilmiş midir? Değiştirildiyse hangi mera alanları için, hangi mevzuat hükmüne dayanılarak ve hangi kurum görüşleri alınarak işlem tesis edilmiştir?
6. Karakaya, Üçpınar, Beşkavak, Kepez, Gezberi, Kartal meraları ile Topçu Ağaç mevkiinin kullanımının kısıtlandığı veya kapatıldığı iddiası doğru mudur? Doğru ise, bölge halkının hayvancılık faaliyetlerinin sürdürülmesi için hangi alternatif alanlar tahsis edilmiştir?
7. Bölge halkının mera kaybı nedeniyle hayvanlarını satmak, üretimi bırakmak veya köyü terk etmek zorunda kaldığı yönündeki iddialar hakkında Bakanlığınızın elinde herhangi bir sosyal etki analizi veya zarar tespit çalışması bulunmakta mıdır?
8. Arap İni, Çelteç, İnemek, Kazankaya, Kurudere, Kepez ve Banakaya mağaralarının proje sahası içinde veya bitişiğinde bulunduğu doğru mudur? Bu alanlar hakkında kültürel varlık, doğal varlık veya korunması gerekli unsur kapsamında herhangi bir envanter, tescil ya da kurum görüşü alınmış mıdır?
9. Proje çalışmaları sırasında büyük bir mağaranın tahrip edildiği iddiası üzerine Bakanlığınızca veya bağlı/ilgili kurumlarca herhangi bir inceleme, denetim veya idari soruşturma başlatılmış mıdır?
10. Yerleşim alanlarına yaklaşık 372 metre mesafede bulunduğu belirtilen enerji depolama tesisleri için; yangın, patlama, termal kaçak, kimyasal sızıntı ve acil tahliye senaryolarına ilişkin herhangi bir risk analizi, acil durum planı veya simülasyon çalışması yapılmış mıdır?
11. Bu depolama tesisleri bakımından köy halkının can ve mal güvenliğini korumaya yönelik olarak hangi asgari mesafe kriterleri, teknik güvenlik tedbirleri ve denetim mekanizmaları uygulanmaktadır?
12. Proje alanının Altıntaş Göleti/Barajı havzası ve yer altı su sistemi üzerindeki muhtemel etkilerine ilişkin hidrojeolojik veya çevresel bir değerlendirme yapılmış mıdır? Yapıldıysa sonuçları nelerdir?
13. Volkanik andezit kayaların kazılması, zemin hareketleri, tozlaşma, drenaj değişikliği ve yüzey akışı gibi unsurların su kalitesi üzerindeki etkileri bakımından Bakanlığınızca özel bir izleme programı yürütülmekte midir?
14. Bölgedeki yılık atlarının yaşam alanları ve geçiş koridorlarının tel çitler ve tesis alanları nedeniyle parçalandığı iddiası doğru mudur? Bu konuda Bakanlığınızın onayladığı bir ekolojik koridor planı veya biyolojik çeşitlilik koruma tedbiri bulunmakta mıdır?
15. Söz konusu projelerle ilgili olarak bugüne kadar Bakanlığınıza, il müdürlüklerine veya e-ÇED sistemi üzerinden yapılmış toplam itiraz, şikâyet ve başvuru sayısı kaçtır? Bu başvuruların kaçısı sonuçlandırılmıştır?
16. Bağbaşı Köyü 101 ada 323 parsel ve çevresindeki projeler bakımından Bakanlığınızca yeniden, bütüncül ve bağımsız bir çevresel-sosyal etki incelemesi yapılması düşünülmekte midir?